1e Jaargang — Zaterdag 24 Mei 1913 — Nummer 41

Boos Iseghem

INSCHRIJVINGSPRIJS
1 jaar 3.50 fr.
6 maanden 2.00 fr.
3 maanden 1.00 fr.
1 jaar binnen stad 3.00 fr.

Men schrijft in bij de
DRUKKERS-UITGEVERS
We A. NONKEL & Zn
KOORNMARKT
en in alle postkantooren.

verschijnende elken Zaterdag

GODSDIENST, MOEDERTAAL, VADERLAND
GEMEENTEBELANGEN

Aankondigingen 0.15 fr. den rege
Rechterlijke aankondig. 0.50 fr. » »
Aanbevelingen 0.25 fr. » »

Verkoopingen, wijkfeesten, herbergkermissen, prijskampen, enz. waarvan plakbrieven, kaarten of programmas bij den drukker van dit blad gedrukt, worden kosteloos tweemaal in het blad overgenomen, alsook de opgegeven uitslagen van prijskampen.

Zitting van den Gemeenteraad der Stad Iseghem

OP VRIJDAG 16 MEI 1913

Zijn tegenwoordig : MM. *Rosseel, Bral, Gits, Verhamme, Seynaeve, Vanneste, Callens* en *Dejonghe*.

M. *Rosseel*, dienstdoende burgmeester, opent de vergadering om 2 1/2 ure.

Het verslag der vorige zitting wordt zonder opmerkingen goedgekeurd.

1e Punt van het dagorde : **Grondafstand Gemeentekerkhof.**

Toegestaan voor wijlen jufvrouw Angillis aan de gewone voorwaarden.

2e Punt : **Kerkrekening 1912.**

3e Punt : **Schoolrekening 1912.**

Beide goedgekeurd.

4e Punt: **Mededeeling ontwerp plan duikers Rousselarestraat en antwoord betrekkelijk de wijziging aan het voorstel der staatsspoorwegen**

M. *Bral* geeft uitleg over het plan, dat hij voorlegt aan de leden van den raad, en over de onderhandelingen die hij heeft gehad met den ingenieur M. Ghyoot, waaruit spruit dat al het water geleid in de duikers te maken in de Rousselarestraat en de Ameyestraat zal samen komen aan een ontvanger die zal gemaakt worden aan het uiteinde der Ameyestraat om vandaar onder den ijzerweg voort te vloeien naar den siphon aan de vaart.

Dit werk zal 27000 fr. kosten, waarin de Stad voor 8000 fr. zal moeten tusschenkomen.

Op verzoek van M. Rosseel leest de sekretaris eenen brief van het beheer der staatsspoorwegen, die antwoord vraagt nopens de beslissing door den Gemeenteraad te nemen aangaande de werken te doen aan de spoorlijn in 't vooruitzicht van het noordkwartier.

M. *Bral* maakt de leden van den Gemeenteraad bekend met de menigvuldige onderhandelingen die hij gehad heeft, en met een dubbel voorstel :

1. Recht over den Molenweg het molenhuis wegsmijten en aldaar eene barriere maken om uit te komen in de Cachtemstraat die zou verbreed worden, naar den kaaimuur.

MM. *Rosseel* en *Bral* doen klaar uiteen dat, ingevolge de studiën en plans die daarover door den heer Debrabandere gemaakt geweest zijn, het volstrekt onmogelijk is dit plan uit te voeren. De rails liggen daar te diep, de afstand is te kort, en, van aan het uiteinde van den molenweg zou, volgens geheele juiste afmetingen, de straat eene helling hebben van 3 cm. 6 mm. per meter. Dan zou men nog stuiken op de huizen van M. Vandeputte. Men heeft dus aan dit plan moeten verzaken, en een tweede ontstond :

2. Recht over het huis van M. Dr Vanderschelden de barriere laten bestaan en met eene straat recht tot op den kaaimuur uitkomen.

M. *Bral*. — Met het gedacht van deze moeilijke en zoo belangrijke kwestie op te lossen, heb ik mij aanstonds in betrekking gesteld met den heer G. Van Wtberghe, eigenaar van de gronden, en met den heer Ingenieur Debrabandere, die daarvoor gisteren opzettelijk naar Iseghem is gekomen. Na alles goed bezien en nagegaan te hebben op het plan en ter plaatse, kwam de Ingenieur tot het besluit dat dit verreaan de beste en volmaakste manier van handelen was, en drukte zijne groote voldoening uit over deze schoone solutie aan het werk gevonden : hij stelde voor, rechtover Dr Vanderschelden de straat te maken op eene breedte van 16 meters ; de barriere te laten bestaan, en de rails 30 cm. te verhoogen, alzoo zou de helling op bijna niets uitkomen. Dan de straat maken recht door de hofstede van Tanghe tot aan den Kaaimuur.

Dezen morgend heeft de Ingenieur getelefoneerd naar den heer G. Van Wtberghe, die bereid is Tanghe's hofstede weg te ruimen. Deze onderhandeling heeft hij mij per telefoon medegedeeld. Zoodanig dat ik u nu alreeds bovengemeld voorstel mag doen waarmede iedereen bevrediging zal hebben. Het zal vermijden aan het vervoer eenen grooteren ommeweg op te leggen langs de doortrokken Ameyestraat.

Duizende menschen, die aldaar dagelijks meermaals voorbijgaan, zullen dus ook niet verplicht zijn over eene brug te gaan. Men zal vlak op den kaaimuur uitkomen.

Al de gemeenteraadsleden zijn zeer ingenomen met dit voorstel dat algemeen wordt bijgetreden.

M. *Callens*. — Ik vraag dat de voorgestelde breedte van 16 meters, voor de straat zou behouden worden tot aan den Kaaimuur, omdat men niet zou varen lijk in de Brugstraat.

M. *Rosseel*. — Wat zal M. Van Wtberghe daarvan zeggen ?

M. *Bral*. — M. Van Wtberghe is zeer meegaande en zal dat gedacht bijtreden, daar hij van zelf reeds bereid is geheel het hof weg te smijten.

M. *Callens*. — De toekomst van Iseghem ligt in de handelsbetrekkingen die zullen gedaan worden door het vervoer per vaart. 70 % der koopwaren komen ons toe per schepe. Het voorstel is gewonnen geboren.

M. *Verhamme*. — Wij zullen dus aan het beheer der staatsspoorwegen zoohaast mogelijk antwoorden dat wij begeren dat de barriere op deze plaats blijve bestaan, dat de linie verhoogd worde aan deze barriere van 30 cm. of van hetgene noodig geoordeeld is, en dat de overgangsbrug zoude gemaakt worden t' einden de Ameyestraat. Eens het akkoord met het beheer der ijzerenwegen gedaan, zal men oogenblikkelijk het alignement der verscheidene te maken straten kunnen geven en de werken bespoedigen.

M. *Vanneste* komt terug op de duikerwerken, en vraagt indien geene andere leiding voor 't water kan aangenomen worden in plaats van deze voorgesteld door M. Bral.

M. *Rosseel*. — Hebt gij daarop de noodige studiën gedaan ? M. de Ingenieur beweert dat het maar alzoo kan zijn gelijk of hij zegt en wij moeten zijn gedacht aanveerden.

M. *Callens* stelt voor de Ameyestraat niet te kalsijden met de steenen die daartoe thans beschikt zijn, maar, aangezien die straat van groot verkeer zal zijn, daartoe nieuwe kalsijde te gebruiken.

M. *C. Gits*. — In de statiestraat ook zouden er dienen nieuwe steenen geleid te worden.

M. *Rosseel*. — En waar gaat gij het geld voor dat alles halen ?

M. *Callens*. — Er was wel geld om de Pastorijbeke te overwelven.

M, *Rosseel*. — Zwijgt nu van dat alles, en spreken wij alleen van het punt op het dagorde. Voor de straat van aan den Posthoorn voort zullen wij de breedte van 13 meters die de Staat uitsteekt moeten aanveerden.

M. *Verhamme*. — Verschooning, M. de Voorzitter, de Staat beschikt aldaar maar over eene breedte van 4 meters of daaromtrent buiten de riggels ; de overige breedte zal zijn gelijk of wij ze willen uitsteken : 10, 11 of 12 meters volgens 't gedacht van den Gemeenteraad.

M. *Rosseel*. — Wij doen altijd best het gedacht van den Ingenieur te aanveerden. Dus, mijnheeren, wij zijn allen t' akkoord. Er zal naar het beheer der staatsspoorwegen in den zin geschreven worden hierboven aangeduid.

Eenparig aanveerd.

Het voorloopig plan van de duikers wordt ook met algemeenheid van stemmen goedgekeurd.

5e Punt : **Molenweg.**

M. *Bral*. — Mijnheeren, er zijn drie voorstellen voor het doortrekken van den Molenweg : volgens 't eerste gedacht komt de strate uit in de Ameyestraat op de eigendommen van MM. Ameye en J. Vande-Kerckhove ; dat is het beste plan en 't goedkoopste, het zal maar rond de 3000 fr. kosten. Volgens het tweede plan kwam de Molenweg uit aan den Tivoli, en volgens het derde aan de 3 Koningen.

M. *Seynaeve*. — Ik stel een vierde gedacht voor. Het is van recht door te gaan en het alignement te volgen der huizen van M. Bral, om uit te komen in rechte lijn op de Rousselarestraat. Daarvoor zal men alles wegruimen wat in den weg staat ; nieuwe wegen moeten rechte wegen zijn. Later van tijd zal men niet vragen hoeveel heeft dat werk gekost, maar men zal zeggen : dat is een schoon en nuttig werk — of dit is een leelijk werk : het is de schuld van het vorig bestier dat daar huizen gemaakt wierden die nu in den weg staan. Dit is geen reden voor ons om voort te missen. Er zijn reeds zikkels en krekelstraten genoeg in Iseghem en er is 19000 fr. beschikt voor dit werk. Met eene rechte straat te maken zullen wij een schoon werk verrichten.

M. *Vanneste*. — En van de Rousselarestraat zou er alzoo kunnen voortgegaan worden in rechte lijn naar 't Becelaershof.

M. *Gits*. — Het gedacht van M. Seynaeve is goed, te meer dat door het laten bestaan der barriere, daar een groot vervoer zal zijn en dat men daarvoor van rechte straten moet beschikken.

M. *Verhamme*. — Volgens het gedacht van M. Seynaeve zou de Molenweg in de Rousselarestraat uitkomen op één huis breed van de Ameyestraat. Dat huis zou zeker ook daar alzoo niet alleen kunnen blijven.

M. *Callens*. — 't Is waar, wij moeten algelijk dit uitvoeren zoodanig dat er naderhand niet mede kan gelachen worden.

M. *Rosseel*. — Lachen mogen ze. Dat ze lachen : ik zie daar niet naar, en ik doe wat ik peis dat wel is.

Wij kunnen nu alleenlijk stemmen dat er een onderzoek gedaan worde over het nieuw voorstel, en om te weten waar de Molenweg moet uitkomen, en hoeveel wij zouden moeten betalen voor de onteigeningen.

Dit onderzoek wordt besloten.

Volgende punten werden voorgesteld door de heeren : J. Callens, C. Gits, J. Seynaeve, H. Vanneste en E. Verhamme.

6e Punt : **Verkoop kerkhofgronden.**

M. *Callens*. — Ik heb het kerkhof gaan bezien en alles zou daar beter kunnen geschikt zijn. Ik stel voor dat de muren van 't kerkhof zouden benuttigd worden om er zerken tegen te plaatsen — dat is zeer fraai en lief ; en gelijk het te Rousselare het geval is, dat er een plan zou opgemaakt worden toelatende aan elkeen die het begeert de juiste plaats aan te koopen die hij verkiest voor familiegrafkelder. Rondom het kerkhof, langs de muren op eene breedte van 2 m. 50, en langs de middelwegen ook tot op een afstand van 2 m. 50 stel ik voor den grond te doen betalen aan 90 fr. De overblijvende plaats zou kunnen blijven aan 65 fr. Eenieder kan dus grond krijgen naar den prijs dien hij wil besteden. Alzoo zullen alle misverstaan, moeilijkheden, processen enz. vermeden worden, aangezien de koopers juist genummerde stukken grond volgens plan zullen kunnen krijgen aan bekende prijzen.

M. *Rosseel*. — Ik weet niet dat de verkoop van gronden op het kerkhof ooit aanleiding gegeven heeft tot processen.

M. *Seynaeve*. — Ik ondersteun het voorstel van M. Callens ; maar in plaats van 90 fr. moeten de plaatsen langs muur en wegen aan 100 fr. verkocht worden. Niemand zal daarover klagen, aangezien dat de oude prijs blijft voor het middengedeelte van 't kerkhof. Dan ook zal er geen protectie meer gelden om de schoonste plaatsen te krijgen, en van processen sprekende heeft M. Callens alleen de handelwijze ten mijnen opzichte willen herinneren van den gewezen burgmeester Carpentier, die er kwalijk van afgekomen is, aangezien ik te Gent wierd vrijgesproken.

M. *Rosseel*. — Daarvan is hier nu geen spraak. Ik ben er niet tegen dat de voorgestelde zaak onderzocht worde.

M. *Verhamme*. — Om den muur te benuttigen langs den kant van de Ameyestraat zal men denzelven moeten verhoogen van 50 cm. Daar deze kant meest bewoond is zal men alzoo meer rust en stilte hebben binst de begravingen.

Algemeen goedgekeurd.

M. *Rosseel*. — 't Is ook te zien of er geen bestaande zerken zullen beletten dat die schikking van wegen te maken langs den muur genomen worde.

De heer Secretaris haalt het plan van 't kerkhof en daar wordt het bewezen dat er geene hinderpalen bestaan om den voorstel van M. Callens te aanveerden.

De Gemeenteraad besluit dat een onderzoek zal gedaan worden met het inzicht het plan van M. Callens ten uitvoer te brengen.

7e Punt : **Wegruiming boomen Koornmarkt.**

M. *Rosseel*. — Er zijn brieven toegekomen van de bewoners der Koornmarkt die vragen dat de boomen zouden behouden worden. De heer Secretaris geeft lezing van die brieven waarvan de eerste luidt als volgt :

Aan de heeren dienstdoende Burgmeester, Schepenen en Gemeenteraadsleden der Stad Iseghem.

Mijne Heeren,

De ondergeteekenden, « Vrienden der Boomen », bewoners der Koornmarkt en der Statieplaats, verzoeken het bestuur der Stad Iseghem de *boomen staande op de Koornmarkt te behouden*.

Het ware ongeloovelijk, nu men in alle nieuwe openbare werken strekkende tot verfraaiïng der steden en dorpen, en tot verbetering der openbare gezondheid, *in het planten van boomen voorziet*, men deze, reeds meer dan veertig jaren bestaande, zoude vernietigen.

De ondergeteekende weten welke bewaakzaamheid er noodig geweest is, om deze boomen te beschermen en dit plein te verdedigen tegen schendingen en verwoestingen van allen aard.

Men misgrijpt zich grootelijks indien men verhoopt deze markt te verbeteren, met het aanleggen van eenen « square ». Nooit zullen er de plaatsen *geëerbiedigd worden*, en Iseghem zoude, helaas ! te laat, de vernietiging der boomen grootelijks beklagen.

De onderteekenaars hebben de eer het stadsbestuur te verzoeken alle voorstel in dezen zin te verwerpen.

Eerbiedige groeten.

M. *Seynaeve*. — In plaats van schoone boomen, zijn het oude leelijke linden die op den Koornmarkt groeien ; en omdat zij nu in hunnen schoonsten tijd zijn, het is geen reden om ze te behouden. Immers, binst een groot getal maanden van 't jaar beteekenen zij niets ; zij maken van de Koornmarkt een waren modderpoel als 't regent. Wat aangaat de openbare gezondheid, deze heeft met die boomkens niets in te zien. Laat ons die boomen wegruimen ; alzoo zullen wij de kalsijde al den kant van den bank kunnen verbreeden, en een bloempark kunnen maken omringd van betere borduren dan deze die er nu zijn. Het uitzicht der schoone gebouwen van den Koornmarkt zal er veel mede verbeteren.

M. *Dejonghe*. — Ik zou de boomen laten staan voor de minste onkosten. De bloemperken van Kortrijk kosten alle jaren duizende franken aan de stad.

M. *Seynaeve*. — Te Kortrijk zijn er veel groote en schoone bloemparken, en ik vraag er hier maar één dat weinig zal kosten.

M, *Bral*. — Vroeger was ik ook voor de wegruiming der boomen ; maar ik meen dat er ook wat rekening moet gehouden worden van den voorkeur der bewoners van den Koornmarkt. Ik stel voor geen besluit diensaangaande te nemen.

M. *Verhamme*. — Indien men eene reke boomen uitsmete om de straat te verbreeden, het ware misschien voldoende. Indien het onderhoud van het eenig bloemperk aan de statie van Kortrijk op 5000 fr. 's jaars komt, vind ik ook dat zulks hier nog al kostelijk zou kunnen vallen.

M. *Bral*. — Laat ons dus de zaak uitstellen.

M. *Verhamme*. — Wij kunnen eene beslissing nemen als de nieuwe statie er eens komt !

Het voorstel van M. Seynaeve wordt verworpen.

8e Punt: **Wijziging bouwtaks werkmanswoningen**

M. *Rosseel*. — Het woord is aan M. Verhamme.

Dr *Verhamme*. — Verleden jaar in de zitting van 18 April heb ik reeds hier nakomend voorstel gedaan en ter gelegenheid der bespreking der stadsbegrooting van het jaar 13, heb ik op den ingeschreven cijfer van 6000 fr. bouwtaks mijn voorbehoud gemaakt met het inzicht in deze eerstkomende vergadering de volgende wijziging aan het belastingsreglement op het bouwen toe te brengen voor het jaar 1913, ten einde het bouwen van werkmanswoningen te bevoordeeligen:

« Te beginnen met 1 Januari 1913 zijn ontslagen van den taks op het bouwen, bepaald bij het gemeentereglement van 5 Maart en 5 Augusti 1904, de nieuwe woonhuizen waarvan het kadastraal inkomen niet hooger geschat wordt dan 100 fr. »

De afschaffing van dezen taks zou volgens de berekeningen, die betrek hebben op de gebouwen in de laatste jaren gemaakt, eene vermindering van inkomsten van slechts 800 fr. te wege brengen.

De som van 6000 fr. die het vermoedelijk inkomen vaststelt voor 1913 is te laag geschat. Deze immers van 1912 die ook 6000 fr. bedroeg is merkelijk overschreden geweest : men zal volgens de opgemaakte lijsten van den landmeter meer dan 8000 fr. ontvangen voor het jaar 1912. Alles doet voorzien dat voor 1913 hetzelfde geval zich zal voordoen, zoodanig dat om reden van de voorgestelde afschaffing van den taks op het bouwen van werkmanswoningen, de cijfer van 6000 fr. voor 1913 niet moet verminderd worden.

Genoegzaam heb ik overjaar de redens tot het aannemen mijner wijziging uiteengedaan. Ik zal ze hier nogthans wederom bondig samenvatten :

Er is een tekort aan nieuwe werkmanswoningen.

De reden ?

Bijna geene werkmenschen zijn hedendaags welstellend genoeg om een huis te bouwen voor eigen rekening met of zonder behulp van de daartoe bestaande inrichtingen. Voor ieder der drie laatste jaren werden slechts vier werkmanswoningen gemaakt waar er kon gebruik gemaakt worden van het voorrecht voor ontslegen te zijn van den taks op het bouwen.

De *burgers* en de *rijken* bouwen ook geene werkmanswoningen omdat het eene slechte plaatsing is van geld uit reden der duurte van den grond, van de bouwmaterieelen en van de daghuren.

Die slechte plaatsing verslecht nog door het bestaan van eenen bouwtaks van rond de 50 fr. op ieder werkmanshuis. Iemand die zou willen tien werkmanswoningen zetten is verplicht rond de 500 fr. bouwtaks te betalen en dat houdt hem tegen.

Ziedaar de toestand.

Deze toestand is nadeelig :

1) *Voor de uitbreiding der Iseghemsche Bevolking.*

In de vier laatste jaren hebben 400 meer menschen Iseghem verlaten dan er ingekomen zijn.

2) *Voor de plaatselijke nering.*

Vele werkersfamiliën die tot Iseghem werken, zouden er willen wonen, maar vinden geen huis. Zij verteeren op eene vreemde gemeente het geld dat zij tot Iseghem verdienen.

3) *Voor de bouwnijverheid.*

Van 1895 tot 1905 wanneer geene bouwtaksen bestonden, werden dooreengerekend 45 werkmanswoningen per jaar gezet. Sedert 1905 — toen bouwtaksen ingevoerd werden — worden er gemiddeld maar 20 werkmanswoningen meer gemaakt, is rond de 25 *min* per jaar.

Ten anderen wij zijn vijandig aan den bouwtaks in het algemeen en zullen uitzien naar de middelen om die inkomsten door andere te vervangen. Het is immers niet redelijk dat het maken van het gebouw dat de bouwnijverheid t.t.z. den handelaar, den kleinen burger en den werkman doet leven en terzelvertijd eene bron zal worden van inkomsten door grondbelasting personeel en patent van staat, provintie en gemeente, het is niet redelijk zeg ik dat het maken van dit gebouw belast worde. Iemand die zijn geld besteedt voor te bouwen moet niet getaxeerd worden waar deze vrijschiet die dit geld plaatst in titels. Men opent eene straat om er huizen en fabrieken langs te maken en het eerste wat men doet is als beletsel eenen taks daarstellen die zulks tegenhoudt.

De stad geeft duizenden franks 's jaars om de schoennijverheid te bevoordeeligen en dat is *wel*, maar zij legt lasten om de bouwnijverheid te belemmeren en dat is volgens mij *slecht*.

4) *Voor de goedkoop van de pachten.*

Hoe min huizen beschikbaar zijn, hoe duurder de eigenaar den pacht stelt.

5) *Voor het algemeen welzijn.*

Bij gebrek aan werkmanswoningen vindt men in Iseghem maar al te veel het geval dat werkersgezinnen met groote kinderen waar eene schoone daghuur inkomt, en waar men gemakkelijk den pacht zou kunnen betalen van een nieuw gerievig en luchtig huis, blijven vernepen wonen in eene oude versletene slechte woning tot groot nadeel van hunne gezondheid en van hun huiselijk genot en geluk.

In Iseghem lijk overal, maar meer misschien dan elders, heerscht de tering onder al hare vormen met haren nasleep van verdriet, ellende, verval en armoede. De tering is eene maatschappelijke ramp voor de uitroeiïng of vermindering derwelke wij geenen enkelen middel ter onzer beschikking mogen verzuimen te nemen, want eene opoffering onder geldelijk opzicht met dit doel gedaan zal tiendubbel vergoed worden. Welnu iedereen is er op t' akkoord dat om de tering tegen te werken eene gezonde woning van de eerste noodzakelijkheid is. Kon men door het wegruimen van ongezonde huizen en het bevoordeeligen van het bouwen van nieuwe, luchtige werkmanswoningen maar één geval van tering in één jaar voorkomen, wij zouden ons gelukkig achten daartoe te hebben medegeholpen.

Ik verzoek den heer voorzitter bovengemeld voorstel te willen onderwerpen aan de goedkeuring van den gemeenteraad.

M. *Dejonghe.* — In princiep ben ik daar niet tegen. Maar wat zal de uitslag zijn indien het voorstel van M. Verhamme aangenomen wordt ? Zullen de pachten daarom veranderen ?

Een werkmanshuis dat voor het maken 40 tot 60 fr. bouwtaks gekost heeft, zou aan 6 % gerekend, slechts 25 ct. per maand, daarom meer moeten verpacht worden.

Dr *Verhamme.* — Als er trottoirs geleid worden zijn de eigenaars steeds bereid ook hunne pachten op te slaan, en dat ook om de wille van eene kleine hoofdsom die zij moeten betalen.

M. *Rosseel.* — Gelief niet te onderbreken.

M. *Dejonghe.* — Laat er iemand van bouwen voor den taks ?

Dr *Verhamme.* — Ik ken er verscheidene.

M. *Dejonghe.* — Dit voorstel is maar voordeelig voor de eigenaars die zoeken werkmanswoningen te bouwen. Het is zand in de oogen, en de werklieden kunnen daar niets bij winnen. Daarbij er zijn huizen die geene werkmanswoningen zijn die volgens uw voorstel ook geen bouwtaks meer zouden moeten betalen.

Dr *Verhamme.* — Gij zult toch niet betwisten dat hoe goedkooper en hoe meer huizen er zijn, hoe beter het is voor den werkman. En kan de kleine burger ook voordeel hebben door de afschaffing van den bouwtaks, wij vragen niet beter. De Staat wanneer hij de huizen die een belastbaar inkomen hebben van min dan 102 fr. van de personeele belastingen ontslaat, maakt ook geen verschil ; hij vraagt niet of het huis toebehoort aan eenen eigenaar of aan eenen werkman.

M. *Sevnaeve.* — Het verwondert mij grootelijks dat M. Dejonghe, die het princiep aanveerdt, tegen een maatregel zal stemmen die zoo voordeelig is voor de werklieden. Dat het nog zoo ware dat het de eigenaar is die daar profijt uittrekt, het zou algelijk eene goede zaak zijn, want er zijn hier alleszins werkmanswoningen te kort. Alzoo komt het dat nu de werkmenschen dikwijls van eene uur verre komen naar hun werk, door sneeuw en koude, door natte en zonne. En zij zijn vermoeid van eer zij beginnen aan hun werk. Zij verspelen nutteloos hunne krachten en verliezen eenen kostelijken tijd met te moeten verre huiswaarts gaan en keeren. Zoo hebben zij slete op hunne kleederen en op hun lichaam. Konden zij hier dichter bij hun werk wonen, zij ondergingen dat verlies niet.

M. *Rosseel.* — De werkmanswoningen betalen geene lasten.

Dr *Verhamme.* — Maar er worden geene gemaakt !

M. *Rosseel.* — Dat zijn onnoozele redens !

Dr *Verhamme.* — Hoe, onnoozele redens ! 't Is gij die onnoozele redens vertelt, met te zeggen dat de werklieden moeten huizen zetten. Zij hebben daar de middelen niet toe. Slechts 4 werkmenschen 's jaars profiteeren van dat voordeel.

M. *Rosseel.* — Volgens de cijfers opgegeven door M. Verleye zou voor 't verleden jaar 't verlies voor de stadskas van 1800 fr. zijn.

Dr *Verhamme.* — Die cijfers zijn eene uitzondering op hetgeen gebeurd is in de laatste jaren. Ik heb dezelfde lijsten onderzocht van drie jaar verre en het gemiddeld verlies per jaar komt maar op 800 fr.

Het voorstel van M. Verhamme wordt ter stemming gelegd en aanveerd met vijf stemmen (MM. Callens, Gits, Seynaeve, Vanneste en Verhamme) tegen drie (MM. Rosseel, Bral, Dejonghe.

9e Punt : **Wijziging openingstaks nieuwe herbergen.**

Dr *Verhamme* vraagt het woord en spreekt aldus :

Het is door allerlei beschouwingen genoegzaam bewezen maar door daadwerkelijke maatregelen te weinig aanveerd dat het drankmisbruik de noodlottigste sociale plaag is welke den stoffelijken en zedelijken welvaart en vooruitgang van ons volk in den weg staat, en dat bijgevolg de drankbestrijding aan 't toppunt zou moeten staan van de sociale werken.

Onder andere is het drankmisbruik te zamen met de ongezonde woning, waarvan ik zooeven sprak, zooniet de uitsluitelijke toch veraan de bijzonderste schuld van den aangroei van het getal teringlijders die men in Iseghem zoo menigvuldig aantreft.

Ook nog behoort men ten minste gedeeltelijk aan het drankmisbruik de verbazende en onrustwekkende klimming van de uitgaven van het Armbestuur toe te schrijven. De sommen uitgegeven in bons en geld bij den Heer uitdeeler Behaeghe en in maandgeld bij den Heer ontvanger Deraedt zijn in de laatste jaren op volgender wijze gestegen :

In 1909 :	Bons	3576.97	
	Geld	2981.50	
	Maandgeld	17,799.50	Totaal **24,367.97**
In 1910	Bons	5,407.41	
	Geld	3,546.82	
	Maandgeld	19,334.50	Totaal **28,288.73**
In 1911	Bons	9,967.37	
	Geld	9,635.65	
	Maandgeld	20,419.60	Totaal **40,022,62**
In 1912	Bons	10,910.10	nog onvolledig
	Geld	onbekend	
	Maandgeld	22,189.60	Totaal onbekend

doch 3000 fr. meer dan in 1911 op bons en maandgeld alleen.

Deze verhooging is niet te verrechtveerdigen in eene stad lijk Iseghem waar iedereen kan werk krijgen aan eenen gewonen loon en waar de bevolking in de vier laatste jaren bijna niet aangegroeid is ; integendeel zijn er binst dit tijdstip 400 menschen van Iseghem meer weggegaan dan ingekomen. Wat meer is, hier bestaan alle slach van inrichtingen ten voordeele der werkende klas zooals vakschool, nijverheidsschool, maatschappijen van onderlingen bijstand, werkeloozenfonds, werkbeurs, waarvoor de stad gereedelijk groote geldopofferingen doet door het verleenen van milde toelagen ; daarbij instellingen zooals Vincentiusgenootschap, Damen van Bermhertigheid, Vrouwenbond, Polikliniek, dit alles met het doel en het gevolg den welstand onder de werkersklasse te doen stijgen of degelijken onderstand aan de beproefde werkersfamilien te verleenen.

De bloei van al deze instellingen hadde moeten voor eerst en rechtstreeks uitwerksel hebben de vermindering der uitgaven van den disch.

Schmidt, een magistraat van Berlijn heeft eene statistiek opgemaakt waarvan het besluit is dat in Duitschland het alkolism met hare gevolgen tot 30 % der uitgaven van de armenverzorging opslikt. Dat maakt meer dan 20,000 franks op eene som van rond de 75,000 franks dees jaar in de begrooting ten voordeele der weldadigheid ingeschreven.

Het is zeker en vast dat het de *vermenigvuldiging* is van het getal herbergen, nu bijzonderlijk dat het vergunningsrecht is afgeschaft, die het meest bijdraagt en voort zal bijdragen om tot drankmisbruik aan te zetten. Ehwel door het maken van den kaaimuur en het openen van een groot nijverheidskwartier die aan de stad honderd duizenden franks moeten kosten, zullen wij bedreigd zijn met eenen schrikkelijken aangroei van herbergen. Het is immers in de nabijheid van haven en fabrieken dat de slijterijen gemakkelijkst den zuurgewonnen penning van den werkman inpalmen. Moesten daar nu herbergen gemaakt worden in verhouding van deze die geopend werden in de Rousselarestraat, dan zou men met tijd aan het kolossaal getal komen van meer dan 400 herbergen in het Noorderkwartier !

Het is van belang in aanmerking te nemen dat het veelal brouwers zijn, vreemd aan de stad, die alhier nieuwe herbergen komen opbouwen en alzoo de mededinging verwekken en schade toebrengen aan de Iseghemsche brouwers en aan de bestaande herbergiers.

Ziedaar de redens die mij aanzetten het volgende voorstel te doen :

« *Zullen verplicht zijn een openingstaks van 400 franks te betalen ten voordeele der gemeentekas alle slijterijen van geestrijke of gegiste dranken, die onder de toepassing vallen van de wet van 12 December 1912* ».

Nu is de openingstaks bepaald op 100 fr. Kon men door het leggen van den nieuwen taks bekomen dat het getal der nieuw te maken herbergen van den helft vermindert dan zou de taks het dubbel opbrengen van nu ; en kon men bij onmogelijkheid verkrijgen dat niet eene nieuwe herberg meer gebouwd wierde, nooit zou er grootere ramp van onze stad zijn geweerd geweest en de som die men aan inkomsten zou verliezen, ware door den meerderen algemeenen welvaart ruimschoots betaald gezet.

M. *Dejonghe.* — In princiep ben ik daar niet tegen, maar het zou beter zijn dat allen die willen nieuwe herbergen bouwen op minstens 100 meters van eene fabriek moeten blijven. Dikwijls bewoont een meesterknecht eene herberg dichtst bij de fabriek gelegen en dit is eene occasie en eene verplichting voor het werkvolk van te drinken.

M. *Seynaeve.* — Wij keuren uw gedacht goed, maar dat is eene bijzaak die niets gemeens heeft met den gedanen voorstel. Ook vrees ik zeer dat uw voorstel onwettellijk is en niet bij de hoogere overheid zoude goedgekeurd worden.

Dr *Verhamme.* — Dit bestaat in andere plaatsen. Tot Comines France heeft men onlangs zulk eenen maatregel genomen. Ik heb inlichtingen gekregen bij eenen bekenden drankbestrijder die goed op de hoogte is der wetgeving in dit gebied. Hij zegde mij dat zulks in Belgie niet kan toegepast worden.

M. *Bral.* — In plaats van 400 fr., dat wij het eens namen op 200 fr. Die herbergen bouwt geeft ook werk aan de bouwnijverheid.

Dr *Verhamme.* — Het voordeel dat eenigen aldus genieten kan niet opwegen tegen de nadeelen van drankmisbruik dat de vermenigvuldiging der herbergen te wege brengt. Op vele kleine gemeenten is de openingstaks reeds sedert lang op 200 fr. gesteld. Met het maken van een groot nijverheidskwartier moet hier eene meerdere hinderpaal dan elders gebracht worden aan het opmaken van herbergen. Niettegenstaande dat, zullen er algelijk nog menigvuldige gebouwd worden (1).

Ik behoud dus de som van 400 fr.

Het voorstel wordt ter stemming geleid, en aanveerd door dezelfde leden die het voorgaande voorstel deden goedkeuren.

10e Punt : **Electriesche verlichting wijk « Paters tot Abeele ».**

M. *Vanneste.* — De redens die er bestaan om den electriek van aan de Paters tot aan den Abeele te leggen zijn de volgende :

1) Er is aldaar een groot verkeer van wagens en voetgangers, bijzonderlijk in de avonduren : wagens die van Rousselare komen of terugkeeren, werklieden die huiswaarts gaan terug van de fabriek.

2) Het is wenschelijk dat het deel der Rousselarestraat van aan de Paters tot aan den Abeele zoowel worde verlicht als van Rousselare tot aan Rumbeke.

3) Ingezien het groot getal huizen gebouwd in dit gedeelte der stad is het zeker dat er een belangrijk getal abonnementen aan het electrisch licht zullen genomen worden, alswanneer de menschen er zullen de gelegenheid toe hebben.

4) Het is eene zaak van openbaar nut die zal winstgevend zijn.

Ik stel dus voor, Mijnheeren, te besluiten dat er orders zullen gegeven worden om het electrisch licht tot aan den Abeele te brengen.

M. *Dejonghe.* — In princiep ben ik daar niet tegen, maar als wij den electriek geven aan den Abeele, wij moeten hem ook geven aan de andere wijken van stad, al ware 't maar om onder zedelijk oogpunt, het kwaad te beletten waaraan de duisternis gelegenheid geeft.

M. *Rosseel.* — Wij kunnen den voorstel niet aannemen omdat wij daartoe de beschikbare gelden niet hebben.

Dr *Verhamme.* — Wij allen begeeren dat al de wijken van Iseghem zouden verlicht worden met electriek. Maar het is volstrekt onmogelijk dat in eens te doen. Het is natuurlijkst en redelijkst van te beginnen daar waar het verkeer het drukst is, en dat is ongetwijfeld de weg van de Paters tot aan den Abeele. Voor wat het geld aangaat wij hebben zekerlijk de daartoe noodige som. Immers, er is maar voorzien in ontvangsten van het budjet 68000 fr. voor de uitbating van den electriek, en er zal 72000 fr. ontvangen worden, ten minsten. Nog eens waren in de verloopen maand de ontvangsten 1000 fr. hooger dan in dezelfde maand van 't verleden jaar.

M. *Rosseel.* — Waar haalt gij die inlichtingen?

Dr *Verhamme.* — Dat behoef ik u niet te zeggen. Gij kunt ook een onderzoek doen, en ik mag u stellig verzekeren dat de kosten die het voorstel van M. Vanneste zal bijbrengen op verre na het beschikbaar geld niet zullen overschrijden. Het is alzoo in vele punten van het budget ; de ontvangsten zijn overal minder voorzien of dat zij wezentlijk zijn. Wij kunnen vele nuttige zaken verrichten zonder daarom nieuwe lasten te moeten leggen. De staat der stadskas is uitmuntend, en men moet maar nieuwe lasten leggen als wanneer er wezenlijk te kort is, hetgene hier op verre na het geval niet is.

M. *Rosseel.* — Alzoo zouden wij geen overschot hebben t' einden 't jaar.

M. *Verhamme.* — Waarom moet er een zoo groot overschot zijn ?

De kosten van den electriek te leggen zullen maar van 2500 fr. zijn. Welnu indien er 15 abonnés komen op den wijk, hetgene volgens een onderzoek van M. Vanneste waarschijnlijk is, de winst die de stad doet op den compteur alleen van 15 abonnés (90 fr. 's jaars) is voldoende om den intrest van die som te keeren. Onder financieel oogpunt beschouwd is het voorstel eene goede zaak.

M. *Rosseel.* — Ik wil de zaak doen onderzoeken.

M. *Seynaeve.* — M. de Voorzitter, krachtens de wet hebben wij het recht welkdanig voorstel te doen. M. Vanneste stelt voor niet de zaak te *onderzoeken*, maar van den electriek te *leggen* tot aan den Abeele. *Dat* voorstel is het welk gij verplicht zijt ter stemming te leggen.

Ik vraag er bij dat die werken in aanbesteding zouden gegeven worden. Tot nu toe hebben de Iseghemsche nijveraars nooit de gelegenheid gehad werken voor de stadselectriciteit uit te voeren, niettegenstaande er hier ook bekwame vakmannen zijn.

M. *Rosseel* legt het voorstel ter stemming, dat aanveerd wordt door de leden die de twee vroegere voorstellen deden goedkeuren, alsook door de heeren Bral en Dejonghe.

11e Punt : **Vaststellen van minimumloon stadswerken.**

Er wordt lezing gegeven van brieven van wegens het Syndikaat der Christene Werklieden, alsook van wegens de bazen.

M. *Seynaeve.* — Ik stel voor den minimumloon toe te passen die te Rousselare aangenomen is. Er dient in aanmerking genomen te worden dat, voor de werken die gesubsidieerd zijn door Staat en Provincie, wij verplicht zijn een minimumloon te bepalen, indien wij willen hulpgeld bekomen.

Spreker haalt de cijfers aan van Brugge, Brussel, Rousselare, Kortrijk, Meenen, Moescroen en andere gemeenten.

In Brabant, zegt hij, verplicht de provincieraad hetzelfde minimumloon toe te passen voor de Provinciewerken in al de gemeenten gedaan, *en dit minimumloon is hetzelfde der stad Brussel.*

Hier te Iseghem ook zouden wij kunnen de cijfers aannemen in voege te Brugge ; maar aangezien Roussclare, eene stad belangrijker dan de onze, tot nu toe nog die cijfers niet aanneemt, vind ik dat wij ons met den minimumloon van Rousselare kunnen vergenoegen. Die cijfers zullen op 't einde van 't jaar te Rousselare herzien worden, en dan kunnen wij ook de nieuwe tarieven aannemen.

Zij zijn :

Metser	0.38	Aardewerker	0.30
Timmerman	0.38	Metserdiener	0.28
Schrijnwerker	0.38	Plakwerkdienaar	0.28
Plakwerker	0.38	Schaliedekkerdien.	0.27
Schaliedekker	0.38	kalsijderdiener	0.35
Kalsijder	0.45	Polisseerder	0.35
Steenkapper	0.41	Schilder	0.36
Loodgieter	0.38	Glazenmaker	0.36
Zinkwerker	0,38	Smid	0.35
Electriekwerker	0.40		

M. M. *Verhamme, Gits, Vanneste* en *Callens* keuren dit voorstel goed.

M. *P. Dejonghe* stelt voor van den minimumloon van 38 centiemen voor de volslagen werklieden aan te nemen tot in 1915, op voorwaarde dat het door de stad toegepast worde voor onderhoudswerken en openbare aanbestedingen.

M. *Seynaeve.* — Mijn voorstel bevat die voorwaarden.

M. *Rosseel.* — Ik stel voor het gedacht te aanveerden der bazen : een minimumloon bepalen ieder maal dat een stadswerk moet uitgevoerd worden.

M. *Seynaeve.* — De bazen bepalen geene cijfers, doch aanveerden het minimumloon, dewijl zij schrijven dat het niet te hoog mag zijn.

M. *Bral.* — Dat wij onze beslissing nu nog wat uitstelden, daar er zooveel gemeenteraadsleden afwezig zijn.

M. *Seynaeve.* — Die heeren die afwezig zijn kwijten hunne plichten niet, en zouden beter hun ontslag geven.

Dr *Verhamme.* — Niet uitstellen ! De kwestie van het minimumloon duurt nu al lang genoeg, en deze zaak dient eens voor goed afgedaan.

M. Rosseel legt drie voorstellen in eens ter stemming :

1. het voorstel Seynaeve tot aanveerding van het minimumloon van Rousselare.

stemmen voor : MM. Verhamme, Callens, Seynaeve.

2. het voorstel Dejonghe.

stemt voor : M. Dejonghe.

3. het voorstel Rosseel (voorstel der bazen).

stemmen voor : M.M. Rosseel, Bral, Vanneste, en Gits.

M. *Seynaeve.* — M. de voorziter gij doet stemmen op X; want de bazen bepalen geene cijfers, en van den anderen kant gij zijt verplicht maar één voorstel in eens ter stemming te leggen.

M. *Rosseel.* Maar M. Seynaeve, ik aanveerd het cijfer van 38 ctm. en ik voeg er nog bij dat ter

(1) *Nota der redactie.* — Veel gebeurt het dat de ondernemer van eene nieuw te maken herberg maar het werk krijgt op voorwaarde van een groot deel der te ontvangen som der onderneming af te nemen in bier. De ondernemer maakt of verhuurt of koopt dan aan hem verplichte herbergen of houdt zelf herberg, ten einde de klienteel te verwerven van den rijken brouwer die betaalt met bier ; de werklieden van den baas doen teere in deze herbergen, en dit is nog eens eene nieuwe aanleiding tot drankmisbruik.

gelegenheid van iedere aanbesteding men moet bepalen indien deze cijfer voor een bijzonder werk niet moet verhoogd worden.

M. *Seynaeve*. — Gij zijt mis; gij begrijpt noch verstaat niet wat het minimumloon is. Het minimumloon is de minste cijfer dat de bazen verplicht zijn te betalen. De bazen zelf te zamen met de werklieden mogen op hun eigen den prijs verhoogen ter gelegenheid eener aanbesteding.

Ik verzoek u dus een bepaald voorstel ter stemming te leggen.

Dat wij van weerskanten wat water in onzen wijn doen en den tegenwoordigen tarief van Rousselare in voege brengen tot 1 Jan. 1915.

M. *Verhamme*. — Dat strijdt met hetgeen gij gezegd hebt van telken jare den gemeenteraad te bemachtigen de tarieven te herzien lijk of zulks gebeurt te Brussel en andere plaatsen. Indien deze voorwaarde niet aangenomen wordt zal ik het voorstel niet goedkeuren.

M. *Rosseel*. Ik leg het voorstel Seynaeve ter stemming.

Stemmen voor : Bral, Gits, Callens, Vannes, Seynaeve.

Stemt tegen: Verhamme.

Onthoudt zich : Petrus Dejonghe.

Rosseel stemt voor de bazen.

12e Punt : **Werkloozenfonds.**

M. *Rosseel* vraagt den Secretaris mededeeling te geven van de brieven toegekomen die daarop betrek hebben.

M. *Seynaeve* stelt voor een commissie onder de Gemeenteraadsleden te benoemen gelast met de herziening van het bestaande reglement.

M. *Dejonghe*. — Er bestaat een bestuur.

M. *Seynaeve*. — Gij verstaat mij niet. Het bestuur blijft voort in voege voor den gang der zaken; maar hetgeen er noodig is, 't is van te zamen te zien welke verbeteringen aan dit reglement kunnen gebracht worden. Ik ben immers van gedacht dat *alle* werklieden, 't zij deze der christene vakvereenigingen, 't zij socialisten, liberalen, ja ook zelf deze werklieden die van geene vereeniging deel maken ook moeten kunnen geholpen zijn door dit fonds. Te Brussel zijn de niet vereenigde werklieden ook deelachtig in dit fonds. Als zij kunnen bewijzen dat zij b. v. met een spaarboekjen het noodige hebben om in geval van werkloosheid in hun onderhoud te voorzien, dan geeft ook de stad hun eene toelage. Het is alleszins noodzakelijk dat er eene commissie genoemd worde om ons reglement te veranderen, en ik stel voor die aanstonds te benoemen.

Men gaat over tot de stemming en MM. Bral, Verhamme, Seynaeve en Dejonghe worden als lid van die commissie gekozen.

Er wordt ook lezing gegeven van het verslag opgemaakt door het bestuur van het werkloozenfonds waarin aan zekeren persoon overdreven lof wordt toegezwaaid.

« Dat is wierook, » zegt M. Seynaeve.

De openbare zitting wordt geheven om 6 1/2.

Het publiek verlaat de zaal onder den besten indruk. Niettegenstaande de groote hitte die in de zaal heerschte en de langdurigheid der ingewikkelde besprekingen die meermaals op het punt waren af te wijken van het dagorde, waren de toehoorders grootelijks tevreden over de genomen beslissingen.

Ook zullen al onze lezers hebben kunnen zien dat de stadszaken *werkelijk* goed vooruit gaan, dat de redetwisten hoffelijk, vrij en vrank en practisch gevoerd worden, en dat al de aldaar tegenwoordige gemeenteraadsleden eens zijn om te werken uitsluitelijk in 't voordeel van de algemeene belangen. Zoo is vrede en vooruitgang in Iseghem mogelijk.

In de geheime zitting zijn benoemd :

1. tot lid van de Gezondheidscommissie, in vervanging van wijlen M. Fr. Lefevere, de heer Doctor J. Gits.

2. tot lid van den Bestuurraad der Nijverheidsschool, in vervanging van M. Van Naemen, de heer Doktor E. Verhamme.

Stadsnieuws

Ingezonden.

Heer Uitgever van « Boos Iseghem »,

De Abeelenaren zijn als van de hand Gods geslegen !

Er is iets veranderd in Iseghem !

Dat zegt hier alleman.

Van over veertig jaar en nog langer, werd de aandacht der Stadoverheid geroepen over het groot gevaar dat onze duiker alhier opleverde.

Het getal menschen die zich hier misloopen hebben, en in onzen duiker van 3 tot 4 meters diepte gevallen zijn is ongeloofbaar.

Alle stappen moeten onze bewoners samen loopen en hand aan 't werk slaan, om peerden te verlossen die in den duiker te recht komen.

Een groot getal karren, rijtuigen, zwaar geladen wagens zijn in den duiker omgetuimeld en hebben nog niet weinig werk gegeven vooraleer zij wederom op den oever stonden.

Alle jaren werden er klachten bij de Overheid gedaan, smeekschriften gezonden, maar al te vergeefs.

Sedert de Heer Constant Gits in den Gemeenteraad zetelt, heeft hij jaarlijks voor zijnen ouden wijk ten best gesproken — maar 't was altijd om niets te bekomen.

Eindelijk dees jaar, na de krachtdadige optreding in den Gemeenteraad der Heeren Vanneste en Gits, werden onze klachten aanhoord.

De nieuwe Schepen van Openbare Werken is ter plaats gekomen, hij heeft zich met eigen oogen kunnen overtuigen hoe noodzakelijk het was onzen duiker te verlengen, en men is reeds bezig het werk uit te voeren.

De Abeelenaars, Heer Uitgever, zullen dat in hun geheugen houden. *Cis.*

De metsers.

De metsers hadden een besluit genomen verleden maandag gezamentlijk in werkstaking te gaan, zoo hunne eischen door de patroons niet aanveerd werden.

Slechts een klein deel der metsers heeft geweigerd voor te werken, het grootste deel blijft aan het werk.

Werkstaking.

Verleden week is eene werkstaking uitgebroken in de fabriek van M. Van Wtberghe.

De werklieden, zegt men, hadden gevraagd dat het gemiddeld loon der fabrieken van Rousselare hen werde toegepast.

Aan hunne begeerte werd er volkomen.

Doch de nieuwe tarief valt profijtig voor de eenen, schadelijk voor de anderen.

Wie meer won was tevreden, wie min won was misnoegd, men heeft het werk gestaakt.

De onderhandelingen die tot nu toe plaats grepen zijn tot geenen voldoenden uitslag gekomen.

Botsing.

Donderdag avond, rond 7 ure, kwam de automobiel van M. Vyncke-Daels van Rousselare afgereden uit de marktstraat, en draaide aan den hoek *De Kroon*. Daar botste hij op den auto van M. Carpentier die van de Rousselarestraat kwam. Gelukkiglijk waren er geene ongelukken op personen te betreuren. De auto van M. Vyncke-Daels, die meest beschadigd was, wierd in *Den Hert* binnen gebracht. Deze van M. Carpentier kon zijnen weg huiswaarts voortzetten.

Indien het kon gevonden worden de kalsijde aldaar op dezelfde breedte van de Gentstraat te brengen, door het wegruimen van *De Kroon*, zoo zou het verkeer op dien hoek veel vergemakkelijken, en het uitzicht van dit gedeelte der stad zou er veel bij winnen.

Bezoek aan het Electrisch Gesticht.

Drie voorname inwoners van Ruddervoorde zijn Donderdag onze stad komen bezoeken, met het doel inlichtingen te nemen over onze electrische inrichting. Eerstdaags hopen zij ook dit schoon en gerieflijk stelsel van verlichting in hun dorp te kunnen tot stand brengen.

M. Alf. D'haenens, de bekwame en ondervindingrijke bestierder van ons Electrisch Gesticht, heeft die heeren op de hoogte gesteld van alles wat voor hun mocht belangrijk wezen.

Ongeval.

Een pijnlijk ongeval greep gister plaats in de fabriek der heeren Gebroeders Kips. Een werkman, Vanmellaerts, arbeidende in de houtzagerij, wierd gevat door de ronde zaag en erg gekwetst aan de hand.

Chocolat Martougin

DEN BESTEN

EMELGHEM

Zaterdag namiddag rond 4 ure, gebeurde er een smertelijk ongeluk tot Emelghem, aan de Vijfwegen, bij Florent Tavernier.

Hun eenig zoontjen van twee jaar oud was op den koer geloopen. Na eenige minuten ging men zien waar het bleef. Eene marmiet half vol met water stond op den grond en het kind was er met het hoofd vooren ingevallen. Men snapte het vast maar helaas het was te laat. Geen teeken van leven was er nog aan te zien. De moeder, de akelige waarheid vernemende, als krankzinnig van verdriet, vluchtte het huis uit. Een geneesheer in allerhaast geroepen, deed de kunstmatige ademhaling en stelde alles in 't werk om het kind tot het leven te roepen. Maar vruchteloos.

Wanneer men denkt dat op dit oogenblik misschien in honderd huizen op Iseghem hetzelfde ongeval kon overkomen in gelijkige omstandigheden — kan men de ouders niet genoeg aanmanen — nooit geene ketels, marmieten of kommen op den grond te plaatsen. Het is bijna altijd zoo ook dat door de kinders erge en levensgevaarlijke brandwonden bekomen worden.

STEEKT WEL DEZE WAARHEID IN UW HOOFD.

Eene verwaarloosde valling zet zich over van den eenen mensch aan den anderen en is gevaarlijk en zelfs doodelijk voor ouderlingen. Daarom moeten wij ons er zoo spoedig mogelijk van genezen. De beste, ja wij mogen zeggen, eenigste remedie die u voldoending geeft, is de *Siroop Depraetere*. Dit is een wetenschappelijk produkt, dat door de Doktors zelfs genomen wordt. *Prijs 2 franken*, in alle apotheken namelijk te ISEGHEM bij MM. **A. Rodenbach** en **J. Verhamme.**

Vermakelijkheden

Op Zondag 25 Mei, om 7 1/2 ure 's morgens, jaarlijksche prijskamp met **Blinde Vinken**, ter herberg *De Toekomst*, bij LEONARD LINSEELE, Krekelstraat. — 10 fr. vooruit en het inleggeld.

STAD ISEGHEM
ZAAL FLANDRIA

CINEMA PATHÉ

Voor het sluiten van het seizoen en om het geacht publiek te bedanken voor den grooten bijval dit seizoen bekomen, geeft het bestuur eene **merkweerdige groote buitengewone vertooning,** die iedereen moet gaan bewonderen. Er zal een bijna dubbel programma (meer dan 4500 meters film) vertoond worden, bestaande uit al uitgelezene schoone stukken Pathé en waaronder bijzonderlijk het groot hertroerend en wereldvermaard drama **DE BROODDRAAGSTER,** in 3 deelen, welke in Parijs en in alle groote steden eenen herhaaldelijken grooten bijval bekwam. Niemand mag nalaten deze zoo groote buitengewone vertooning te gaan bezichtigen, die nooit meer zal te zien zijn in Iseghem. — Leest aandachtig het hieronderstaande programma :

Programma van Zondag 25 en Maandag 26 Mei 1913

1. De vertooning zal geopend en begeleid worden door M. P. VANTOMME, pianist.
2. GROOTE BOXMATCH. — KLAUS, kampioen van Europa, tegen MOREAU, wereldkampioen, betwist te Aken-Baden in September 1912.
3. DE LOTGEVALLEN EENS JAGERS, groot Amerikaansch drama.
4. EEN HUWELIJK OP ZIJN AMERIKAANSCH, komiek.

10 MINUTEN RUSTPOOS

5. PATHÉ-JOURNAL.
6-7. **DE WELBEMINDE,** drama in 2 deelen, prachtige gekleurde film van 980 mtrs
8. RIGADIN VERVEELT ER ZIJN ZELVEN, zeer komiek.

10 MINUTEN RUSTPOOS

9. LISBONNE EN PORTO, prachtig gekleurde film uit Portugal.
10-11-12. **DE BROODDRAAGSTER,** groot hertroerend drama in 3 deelen.
13. HET VERRAAD VAN DEN VERLATENE, groot Hollandsch drama.
14. BOXER UIT LIEFDE, zeer komiek van Max Linder.

Laatste Vertooning van het Seizoen. — Heropening van den Cinema in September.

Burgerstand van Iseghem

GEBOORTEN :

177 Ivonne Parmentier dv. August en Josephine Viaene, Hondekensmolen. — 178 Jeanne Folens dv. Camiel en Irma Deldycke, Nederweg. — 179 André Mistiaen zv, Cam. en Maria Kerckhof, Winkelhoek. - 180 Roger Lannoy zv. Cam. en Eudoxie Bruneel, Rousselarestr. - 181 François Leenknecht zv. Joseph en Maria Vanbauwhede, Meenenstraat. 182 Rachel Casier dv. Remi en Herminie Devoldere Winkelhoek. — 183 Antoinette Descheemaeker, dv. Remi en Emilie Tack, Boschmolens. — 184 Roger Maertens, zv. Hector en Irma Nys, Krekelstraat. — 185 Maria Beheydt, dv. Jules en Maria Vandenbussche, Sloore. - 186 André Vanhaverbeke zv. Jules en Maria Vansteenkiste, Lendeledestr. — 187 Gerard Verbeke, zv. Theophile en Elisa Pattyn, Molstraat. — 188 Marie-Louise Vandenberghe, dv. Jean en Suzanna Callens, Nederweg. — 189 Henri Guillemyn, zv. Eduard en Emma Maes, Mentenhoek.

OVERLIJDENS :

106 Augustin Stragier, 58 j. landbouwer, echtg. van Sophie Dewaele, Kotje.

HUWELIJKEN :

34 Achille Houthoofd, 29 j. schoenmaker met Silvie Dewulf, 22 j. borstelmaakster. — 35 Achille Vermaut, 28 j. landwerker te Wynkel-St-Eloy met Magdalena Debrabandere, 23 j. kantwerkster — 36 Joseph Lybeer, 20 j. schoenmaker, met Alida Vandecapelle, 20 j. dienstmeid.

Scheepvaart van Iseghem

Le Choisy met steenen voor Gaspard Vanden Bogaerde. — *Iris*, met hout voor de Gebroeders Verstraete en Vanhaverbeke. — *Marcel*, met kolen voor François Decaigny, Emelghem. — *Le Globe*, met ciment voor de We Alidor Vandewalle. — *Julienne*, met ciment voor Joseph Seynaeve. — *Quatre Frères*, met koolzaad voor Constant Vandemoortele. — *Josephina*, met boomen voor Jules Vandekerkhove. — *Eiffel*, *Le Jeune René* en *De Jonge Mathilde*, met lijnzaad voor Alf. Dassonville.

GEVRAAGD bij J. ROYON & DEVOLDER, goede *coco-*, *fiber-*, *haar-* en *bezemstrekkers*. Goede loon. Standvastig werk.

GEVRAAGD bij VICTOR BOGAERT, matrasmaker, statiestraat, Iseghem. een **Leerjongen.** — Niets te betalen voor het aanleeren van den stiel.

GEVRAAGD bij JULES DEMEESTER een **goede lijntzager.** Goed loon.

SCHOENMAKERS worden terstond gevraagd bij Ed. HERTOGE-STUBBE, Emelghem, voor lederen talons, 1ste keus. Bijzondere hooge loonen.

STRESSEN van uitgekamd Haar, te beginnen van 0.60 fr., worden gemaakt bij Petrus WITTOUCK-HUYSENTRUYT Meenenstraat, 31 (nevens de *Korte Wandeling*), Iseghem. — Goed verzorgd werk, trouwe en spoedige bediening.

TE KOOPEN of **TE HUREN,** met 15 October aanstaande, eene **fabriek** met schouw voor stoomtuig, dienstig voor alle nijverheid; hoveniershof en drie woonhuizen daarmedegaande. Zich te bevragen ten bureele van dit blad.

Marktprijzen

ISEGHEM

Suikerijboonen		24 Mei	17 Mei
Beschikbare	wagon	13 25	13 25
»	schip	13 50	13 50
groeite 1913	wagon	15 00	15 00
»	schip	15 25	15 25

Meststoffen, 24 Mei.

Sodanitraat beschikbaar Oostende	29 50
Zwavelzuren ammoniak	37 00

24 Mei.

Boter de kilo	2 90	2 90
Eieren de 26	2 25	2 25

ROUSSELARE	13 Mei	20 Mei
Oude Tarwe	20 — 21 —	21 — 22 —
Roode	19 — 19 50	19 50 20 —
Rogge	17 — 17 —	17 — 17 50
Haver	20 — 21 —	20 — 21 —
Boonen	22 — 23 —	22 50 23 50
Aardappels	7 — 7 50	7 — 8 —
Boter per kilo	2 80 3 —	2 75 2 95
Eiers per 25	2 10 2 20	2 25 2 35
Koolzaadolie 100 k.	68 —	69 —
Lijnzaadolie »	57 75	58 25
Viggens	21 — 41 —	20 — 40 —

Suikerijboonen

Besch. wagon	13 50	13 50
» schip	13 75	14 —
groeite 1913, wagon	15 50	15 25
» » schip	15 75	15 50

A. De Bie-Bourgeois

MEESTER-KLEERMAKER

voor Heeren en Damen

MARKTSTRAAT, ISEGHEM

Groote keus van Engelsche stoffen

Laatste Nieuwigheid — Genadige Prijzen

Huis van eerste orde

ROUWKOSTUMEN IN 24 UREN.

R. SCHOUPPE

English Gentlemen's

- - - Tailor - - -

Beau Choix de

TISSUS ANGLAIS

Haute Nouveauté pour la Saison d'Été.

Vente au mètre.

COSTUMES et PARDESSUS

en tous genres

à des prix modérées.

COUPE ET FAÇON TRÈS SOIGNÉES

SUCREMA

De beste melasse voeders voor

Vee
Paarden
Verkens

VOORDEELEN : Spaarzaamheid, gezondheid, hoogste opbrengst. De **SUCREMA** prikkelt den eetlust, werkt zeer gunstig op de melk en boterafzondering, mest spoedig ; geeft aan de peerden eene maximum geschiktheid tot oplevering van arbeid, voorkomt de buikkrampen en darmontsteltenissen; is uitstekend tegen den droes.

SUPERCOCO

Gewaarborgd 25 tot 28 eiwit, 6 tot 7 vet, 40 kokoskoeken, en 60 andere krachtvoeders. Rijker dan de kokoskoek, en veel goedkooper ; vervangt dezen laatsten gewicht voor gewicht, en geeft nog betere uitslagen. Geeft vaste boter.

Gebroeders LAGRANGE, 26-32, Zwijgerstraat, ANTWERPEN

Leveranciers van het Ministerie van Landbouw en van het Leger.

Fabricanten en invoerders van allerhande voederkoeken en meelsoorten.

Tandpijn

De hevigste Tandpijn wordt oogenblikkelijk en volkomen genezen door den **DENTOGÈNE.**

Door het gebruik van den **DENTOGÈNE** voorkomt men mondgezwellen en ontsteking van het tandvleesch. Geene tanden moeten meer uitgetrokken worden ; geene pijn meer gevoelt men nog onder het eten.

Laat u niet bedriegen door gevaarlijke en ondoelmatige namaaksels. Alleen de **DENTOGÈNE** is door de geneesheeren aangeraden en aanbevolen. Eischt dus de ware

DENTOGÈNE

voor 1,25 fr. te koop in alle apotheken.

TE ISEGHEM :

MM. A. RODENBACH en J. VERHAMME.

Geen Grijs Haar

MEER!!!

« De Nieuwe London »

doet de grijze haren binnen enkele dagen verdwijnen, maakt het haar glanzend en zacht, belet het uitvallen en neemt de pelletjes van het hoofd weg.

Eischt op den hals : London

In flacons van fr. **1,50** en fr. **2.50**

Engelsche Baardtinctuur aan 2 fr. per flacon

Te koop bij Apothekers
Drogisten, Haarsnijders en Reukwinkels
In 't groot: Parfumerie Dr Salp, Wachtebeke (België)

's Morgends, met de koffie, neem ik mijn allerbest

STANDAERT
PILLEKEN

en gedurende den dag neem ik van tijd tot tijd eene van

STANDAERT'S BORSTTABLETTEN

Met deze twee voortreffelijke remediën, nooit geen SLIJM, nooit geene GAL meer! Ik bekommer mij niet om de besmettelijke ziekten noch het slechtste winterweer.

Te Iseghem te verkrijgen in de Apothekerijen Rodenbach en Verhamme.

Bank van Rousselare=Thielt

NAAMLOOZE MAATSCHAPPIJ

TE ROUSSELARE

Bijhuizen te THIELT, ISEGHEM & DIXMUDE

Agentschap der " Société Générale de Belgique „ te Brussel.

Krediet openingen en loopende rekeningen.
Vooruitbetaling en inning van wissels, chèques, enz. op België en 't vreemde.
Aflevering en uitbetaling van chèques en kredietbrieven op de voornaamste plaatsen van 't buitenland.
Uitwisseling van vreemd geld en vreemde bankbriefkes.
Voorschotten op titels of andere waarborgen.
Uitvoering van Beursorders, betaling van coupons, uitkeering van uitgelotte titels, enz.

GELDPLAATSINGEN

aan zeer voordeelige intresten, op zicht of op termijn. Deze terugbetaalbaar zonder eenige kosten.

De stortingen mogen door tusschenkomst van het Postbureel gedaan zijn.

Verhuring van Brandkoffers (Coffres-forts)

De Bank bezit eenen dienst van brandkoffers ten gebruike van het publiek ; deze brandkoffers zijn opgericht in onderaardsche, gebetonneerde en met stalen platen geblindeerde kelders en leveren de volledigste waarborgen op tegen brand of diefstal : voorzichtige lieden vergenoegen zich op onze dagen niet meer met eenen brandkoffer in huis, maar huren, mits eenen kleinen pacht, een der brandkoffers in de Bank, waarin zij, in alle gerustheid, hun geld, weerden, juweelen, enz. kunnen verbergen. De huurder bezit de twee eenige sleutels die op het slot passen van zijnen koffer en sluit dan nog dien koffer met een geheim dat hij kan schikken naar zijne beliefte.

IN BEWAARNEMING VAN ALLERHANDE WEERDEN

De Bank aanveerdt ook, in bewaring, mits een klein jaarlijksch loon, alle soorten van weerden, acties, obligatiën, stadsloten, enz.

De in bewaring gegeven weerden zijn op tijd nagezien, de coupons afgesneden, de trekkingen onderzocht, enz. ; op die manier heeft de eigenaar zich om niets te bekommeren ; de Bank zelve doet al het noodige in zijne plaats, dit zonder verantwoordelijkheid van harentwege.

Alle inlichtingen worden kosteloos gegeven in de bureelen der Bank of in hare Bijhuizen te THIELT, ISEGHEM en DIXMUDE.

De Bank is beheerd als volgt :

Beheerraad : Wel Ed. heer Graaf de SMET de NAEYER, Staatsminister, Bestuurder der Société Générale de Belgique te Brussel ; — M. J. J. J. MATTHIEU, Grondeigenaar te Wijnendaele en Bankier te Brussel ; — M. CONSTANT VAN ACKERE, Advokaat te Kortrijk ; — M. JAN MAHIEU-LIEBAERT, Volksvertegenwoordiger, Burgemeester der stad Rousselare ; — M. J. DE MEESTER-MASELIS, Groothandelaar en Schepene te Rousselare ; — M. FRANZ LOONTJENS, Advokaat te Thielt.

Raad der Commissarissen : M. FLORENT DENYS-CARLIER. Grondeigenaar te Thielt ; — M. JULES MISSIAEN, Nijveraar te Iseghem ; — M. EUGÈNE LEGEIN-MOERMAN, Nijveraar te Rousselare ; — M. HYP. DUYVEWAARDT-VAN BIERVLIET, Groothandelaar te Rousselare.

Bestuurder : M. JULES BAGAGE. — **Beheerder van 't Agentschap Iseghem :** M. PH. VERBEKE.

ELIXIR D'ANVERS

Goed van smaak — Goed voor de maag

BALSAM

ZUIVER WIJN OP KINA

Eetlustwekkend — Krachtherstellend bij uitmuntendheid.

Mag in alie Hôtels en Herbergen verkocht worden, zonder vergunningsrech

Vraagt vooral

Champagne F. BOUCLIER PÈRE & FILS, Reims

't is den besten en bestkoopsten.

Voor den Groothandel, wend U tot den algemeenen agent der Vlaanders

EMILE VYNCKE-LOWIE

Elixir d'Anvers — ROUSSELARE.

Handel in CHICOREIBOONEN

KOLEN & KOKS

Magazijn van alle slach van LANDVETTEN

Chicorei, Oliebrood & Sucrema

CONSTANT GITS

Statiestraat, ISEGHEM

TELEFOON 24.

Schoonheid

Zeep **Dada** — Het stuk 0.75

Werkdadigheid zonder weerga tegen zomersproeten en huid aandoeningen. De beste voor 't behoud eener frissche gelaatskleur.

Crême **Dada** — Tube 0.75

Onfeilbaar voor de geneezing van klove :; maakt de huid blank IN EEN NACHT.

Poeder **Dada** — De doos 2.50 — De 1/2 doos 1.50

Allerfijnst en op 't gelaat blijvend: onontbeerlijk voor elke toilettafel.

TE KOOP IN ALLE GOEDE HUIZEN

Wordt verkocht te Iseghem Apotheek Rodenbach en Coiffeur Vandendriessche.

Voor alle Drukwerken

wend u ter

BOEKDRUKKERIJ

We A. NONKEL & Zn

Koornmarkt, ISEGHEM

Zeer verzorgde uitvoering.

Spoedige bediening.

Gematigde Prijzen.

Roode Pillen

L. DUPUIS, JUMET.

Indien gij slecht slaapt en dat uwe nachten verontrust zijn door bange droomen ;

Indien gij zenuwachtig zijt ;

Indien uwe maag niet trekt ;

Indien eetlust u ontbreekt ;

Indien gij gekweld zijt door :

Eene bittere mond,
Eene vuile tong,
Een riekenden adem,
Zuur en slechte spijsvertering,
Hoofdpijn, oorgeronk, duizeligheid,
Brand, verstopping, onzuiver bloed en schele hoofdpijn,

Aarzelt niet! Neem ROODE PILLEN

Zij zuiveren zacht het lichaam ;
Zij verjagen, zonder pijn, gal en slijmen ;
Zij zuiveren het bloed tot in de verste aderen.

In den keertijd helpen zij de Vrouwen, verkloeken haar, en beletten alle ongesteltenissen.

1.25 Fr. de doos ; 0.75 fr. de halve doos.

TE VERKRIJGEN BIJ :

J. VERHAMME en A. RODENBACH,
Apothekers, ISEGHEM.

ELIXIR CANROBERT

ferrugineux, antichlorotique, tonique apéritif.

Prijs der flesch : 3 fr. 75.

BALSEMPERELS

Beste geneesmiddel tegen allerhande geheime ziekten en kwalen der waterorganen. **3,00 fr. de doos.**

BORSTSIROOP : 1 fr. 50 de flesch.

Zenuwpoeders tegen tand- en hoofdpijn

1 fr. 50 de doos.

Te bekomen bij JOSEPH VERHAMME, apotheker

Marktstraat, ISEGHEM

Onze twee nationale remediën :

1° BORSTPILLEN van F. Vergauwen,

Apotheker te Brussel,
tegen hoest, verkoudheid, aamborstigheid, bronchiet en alle ziekten van luchtpijpen en borst.

De doos : 1 fr. 50 in al de goede apoth.

2° BLOEDPILLEN van F. Vergauwen,

Apotheker te Brussel,
tegen verstoptheid, maagziekten, hoofdpijn, rhumatism, keeren der jaren, enz.

Bloedpillen van F. VERGAUWEN zijn lang levens pillen

De doos : 1 fr. 50 in al de goede apoth.

Elke doos is franco verzonden mits 16 postzegels van 10 centiemen aan M. F. VERGAUWEN, apotheker, 160, Anspachlaan, Brussel, te zenden.

Gedeponeerd. *Eischt wel den naam van F. Vergauwen voor de echte pillen te ontvangen.*

Borstpillen en Bloedpillen van F. Vergauwen genezen ieder jaar vele duizende menschen!

Te Iseghem te bekomen bij de Apothekers J. Verhamme en A. Rodenbach.